

9. BÖLÜM

Prof. Dr. Mustafa Cevat ATALAY

SALGIN (PANDEMİ) SIRASINDA, UZAKTAN ÇEVİRİMİÇİ EĞİTİMLE LİSANS RESİM ATÖLYE DERSİNİN, UYGULANMASI

Uzaktan eğitim modeli, disiplinler arası bir eğitim yöntemi olarak benimsenmiş ve uygulanmıştır. Uzaktan eğitimin, örgün eğitim yerine tercih edilmesinin ekonomik, fiziki, sosyal, pedagojik vb. birçok nedeni vardır. Bu model, posta ile yapılan eğitim döneminden başlayarak “yazışma” daha sonra radyo, televizyon vb. iletişim araçları ile önce işitsel sonra işitsel görsel bir döneme girmiştir. Bu dönem, günümüzde yaygınlaşan internet ve bilgisayar araçları yanında uzaktan eğitim yapılmasını sağlayan birçok yazılımın geliştirilmesi ile çevrim içi uzaktan eğitim anlayışına doğru evrilmiştir.

“Uzaktan eğitim, artık kullandığı iletişim araçlarından bağımsız bir şekilde düşünülemez” (Şahin, & Tekdal, 2005: 1). Uzaktan eğitim, öğretici, öğrenci iletişimi ile gerçekleşir. Öğretici ve öğrenci arasındaki doğal iletişimin oluşabilmesi için uzaktan eğitimde aynı fiziksel mekanda bulunma zorunluluğu yoktur. “... uzaktan eğitim, öğrenci ve öğretmenin birbirlerinden ayrı yerlerde, aynı anda veya farklı zamanlarda iletişim kurması yoluyla oluşturulan eğitim şeklidir.” (Odabaş, 2003: 24).

Çevrim içi eğitim; elektronığın, geliştirdiği bilgisayar, tablet, akıllı cep telefonları, üzerinden internet verisi kullanılarak, bilgilerin dijital olarak ulaştırıldığı, bir öğrenme yöntemi olarak tanımlanabilir. Üniversite, (kampus) dışında yapılabilen bu eğitim, öğrencilerin dersleri izleyebilecekleri teknolojik araçlar (bilgisayar, akıllı telefon, tablet) ile internet üzerinden yapılır. Bu nedenle bir mekana bağımlı değildir. Geleneksel eğitimden farklılaşan bu yöntem oldukça esnek olmasına rağmen öğrencinin daha fazla özenetimi ile başarıya ulaşabilir.

İnternet ve bilgisayarın yaygınlaşması ile çevrim içi dersler ve bağlı sertifika programları da yaygınlaşmıştır. Ancak bu sistemlerin kullanılması maliyetli

9. BÖLÜM

Prof. Dr. Mustafa Cevat ATALAY

SALGIN (PANDEMİ) SIRASINDA, UZAKTAN ÇEVİRİMİÇİ EĞİTİMLE LİSANS RESİM ATÖLYE DERSİNİN, UYGULANMASI

Uzaktan eğitim modeli, disiplinler arası bir eğitim yöntemi olarak benimsenmiş ve uygulanmıştır. Uzaktan eğitimin, örgün eğitim yerine tercih edilmesinin ekonomik, fiziki, sosyal, pedagojik vb. birçok nedeni vardır. Bu model, posta ile yapılan eğitim döneminden başlayarak “yazışma” daha sonra radyo, televizyon vb. iletişim araçları ile önce işitsel sonra işitsel görsel bir döneme girmiştir. Bu dönem, günümüzde yaygınlaşan internet ve bilgisayar araçları yanında uzaktan eğitim yapılmasını sağlayan birçok yazılımın geliştirilmesi ile çevrim içi uzaktan eğitim anlayışına doğru evrilmiştir.

“Uzaktan eğitim, artık kullandığı iletişim araçlarından bağımsız bir şekilde düşünülemez” (Şahin, & Tekdal, 2005: 1). Uzaktan eğitim, öğretici, öğrenci iletişimi ile gerçekleşir. Öğretici ve öğrenci arasındaki doğal iletişimin oluşabilmesi için uzaktan eğitimde aynı fiziksel mekanda bulunma zorunluluğu yoktur. “... uzaktan eğitim, öğrenci ve öğretmenin birbirlerinden ayrı yerlerde, aynı anda veya farklı zamanlarda iletişim kurması yoluyla oluşturulan eğitim şeklidir.” (Odabaş, 2003: 24).

Çevrim içi eğitim; elektroniğin, geliştirdiği bilgisayar, tablet, akıllı cep telefonları, üzerinden internet verisi kullanılarak, bilgilerin dijital olarak ulaştırıldığı, bir öğrenme yöntemi olarak tanımlanabilir. Üniversite, (kampus) dışında yapılabilen bu eğitim, öğrencilerin dersleri izleyebilecekleri teknolojik araçlar (bilgisayar, akıllı telefon, tablet) ile internet üzerinden yapılır. Bu nedenle bir mekana bağımlı değildir. Geleneksel eğitimden farklılaşan bu yöntem oldukça esnek olmasına rağmen öğrencinin daha fazla özdenetimi ile başarıya ulaşabilir.

İnternet ve bilgisayarın yaygınlaşması ile çevrim içi dersler ve bağlı sertifika programları da yaygınlaşmıştır. Ancak bu sistemlerin kullanılması maliyetli

olduğundan dolayı herkes tarafından tercih edilmemektedir. Yükseköğretimde geleneksel eğitimi tercih eden öğrenciler, arkadaş ve akranları ile sosyal bağ kurabilirler. Kampüs içinde yer alan yurt, yemekhane, kütüphane, sosyal ve fiziksel gelişim alanları, kulüplerden kişisel gelişimleri için yararlanırlar.

Uzaktan eğitim ile birlikte öğretici ve öğrenci arasındaki bilgi iletişimi farklılaşmıştır. Özellikle salgınla beraber, üniversitelerin verdiği uzaktan eğitim dersleri, bilgisayar, internet üzerinden verilmektedir.

Öğrenciler, derslere bilgisayar, tablet veya akıllı telefonlarla katılabilmektedirler. Uzaktan internet üzerinden yapılan eğitim ile fiziksel mekânda yapılan derslerin yerini, ekranların alması, internetin başlıca araçlardan birisi olması, teknolojik donanım gerektiriyor olması geleneksel eğitim ile arasındaki başlıca farklardandır.

Uzaktan eğitim, öğretim metodunu örgün eğitimden farklılıkların başında; derslerin yapılma süreleri, öğrencilerin derse katılım şekli, ders sırasında kaynak, malzemeleri kullanma, uygulamalı derslerde tekniği öğrencilerin deneyimlemeleri vardır.

Yukarıda, belirtilen örgün eğitim ile uzaktan eğitim farklılıkları, öğreticilerin uzaktan eğitime teorik, uygulamalı ve metod olarak hazırlanmasını gerektirir. Öğreticilerin, uzaktan çevrimiçi dersler için yaratıcı planlama ve tasarım yapması gerekmektedir.

Çevrim içi geleneksel eğitime göre birçok farklı yöntemin bir arada kullanılmasını gerektirecek "... karmaşık bir süreçtir. Etkili bir öğrenme ekolojisi oluşturmak için dikkatli planlama, tasarım ve hedeflerin belirlenmesi" oldukça önemlidir (Bozkurt, A.,& Sharma, 2020: 2).

Çok farklı, birçok nedenle, örgün eğitim alamayan kişiler için uzaktan eğitim mekandan, zamandan bağımsızdır ve 'öğrenme biçimini' öğrenci kişiselleştirebilir. Uzaktan eğitim, daha fazla insanın eğitim ihtiyacı ve talebi ile biçimlenmiştir.

Türkiye’de farklı bir çok uzaktan eğitim modeli uygulanmıştır ve çok yol kat edilmiştir. "Günümüzde ülkemiz yükseköğretiminde uzaktan eğitim: ön lisans, lisans tamamlama, internet destekli örgün eğitim lisans programı, lisans ve yüksek lisans programları düzeyinde yürütülmektedir." (Akdemir, 2011: 70).

Yurtdışında, uzaktan eğitim sistemi içinde farklı içeriklerin de olduğu kaynaklar vardır. Ancak bu kaynaklardan ülkemiz de yeterince yararlanılamamaktadır. Al ve Madran: "Yurt dışında oluşturulan zengin içerik, dil sorunu ve müfredat farklılıkları yüzünden kullanılamamaktadır" şeklinde ifade etmektedirler (Al & Madran, 2004: 264).

Yükseköğretim Güzel Sanatlar Eğitimi/ Resim Eğitimi

Üniversitelerin, Güzel Sanatlar Fakülteleri ve Eğitim Fakülteleri Resim-İş Öğretmenliklerinde, uygulanan örgün eğitiminin amaçları vardır; öğrencinin akademik, teknik, psikolojik ve fiziksel yeteneklerinin geliştirilmesi ve hayata yeterli becerilere sahip kişiler olarak katılmalarını sağlamaktır. Mezunlar, çoğunluk olarak sanatçı -eğitmen, tasarımcı vb. meslek alanlarında çalışmaktadır.

Türkiye, Yükseköğretim kapsamında, lisans eğitiminde verilen, resim bölümü ders içerikleri, örgün eğitime uygun olarak ilgili kurumlar tarafından, uluslararası geçerlilik ve alan yeterliliklerini karşılayacak biçimde belirlenmektedir.

Öğrencilerin, uluslararası standartlarda, teorik ve beceri yeterliliklerini sağlamış, meslek ehliyetine sahip olabilmesi için lisans eğitimi veren kurumlar gerekli çalışmaları yapmaktadırlar. Kurumların, eğitim faaliyetlerinin çağa uygun, güncel amaçlanan hedefleri gerçekleştirebilmesi ancak öğreticilerin yeterliliği ile mümkündür. Üniversite yönetimlerinin, liyakate uygun, uluslararası bilgi ve beceriye sahip, alanında söz sahibi, yetişmiş öğreticileri kuruma kazandırabilmesi, başlıca koşullardandır.

Sanat eğitimin geleceğine yatırım, kültürlü, estetik farkındalığa sahip, üretken, yaşamdan daha fazla mutlu olunabilen bir dünya için gereklidir. Bu nedenle sanat eğitimcisi ve sanatçı eğitimin niteliği oldukça önemlidir.

Yükseköğretim, sanat eğitiminde, kurumsallaşmış bir eğitim anlayışına sahip, nitelikli öğreticiler yanında ders içeriklerinin, uluslararası güvenirliliğin ve güncellenebilir olması, temel ihtiyaçtır. Günümüzde, örgün eğitim yapan, bütün devlet ve özel okulların, ders içeriklerine, internet katalogları üzerinden ulaşmak, genellikle mümkündür.

Yükseköğretim sanat eğitiminde, örgün olarak uygulanan bir resim atölye dersinde yetenek, algı, yorumlama, betimleme becerilerini geliştirme, üslup kazanma vb. amaçların olduğu görülmektedir.

Geleneksel örgün sanat/resim eğitiminde resim atölye dersinin uygulanması usta çırak yöntemini de içermektedir. Bu yöntem dahilinde, öğretim elemanları; öğrenciye öğretecek tekniğe göre kuramsal, teknik, klasikleşmiş uygulamaları anlatıp, gösterir. Öğreticiler, kendileri de ders aktarma tercihlerine bağlı olarak zaman zaman resim uygulamaları da gösterip yaptırmaktadır.

Örgün sanat eğitimi, yapılırken öğrenciler, izleyerek, deneyimleyerek, eleştiri alarak öğrenimlerini sürdürür ve öğrendiklerini birçok pratik yaparak sanatlarını geliştirirler. Dersin teorik ders anlatımı ve uygulamalarının yanında önemli ve yararlı metodu öğrencinin isleri üzerinden yapılan sanat elestirisidir.

Öğrencinin üslubunun oluşması, yaratıcılığının sürekli hale getirilmesi, sanat dilinin özgünleşerek, resimsel problem çözme becerilerini geliştirmesi ancak bu şekilde sağlanabilir.

Geleneksel sanat eğitiminde, uygulama dersleri, bilindiği gibi öğretim elemanları ile yüz yüze yapılmakta ve öğrenciler çalışmalarını fiziksel mekân içinde birçok farklı konu dizgesi halinde yapmaktadırlar. Atölye ortamı, fiziksel mekan olarak, orijinal işlerin eleştiri ve doğrudan değerlendirilmesi ile geliştirildiği, öğrencilerin eğitimi ve etkileşimi için “sosyal iletişiminin” çok önemli olduğu bir ortamdır. Öğrenciler, geleneksel örgün eğitim resim atölye derslerinde, ders materyallerinin tümü ile fiziksel olarak temas ederek bağ kurabilmektedirler. Aynı zamanda, öğrenciler; tasarlama, betimleme, uygulama aşamalarında, karşılaştıkları problemlerde öğreticilere danışarak, alternatif çözüm önerileri alabilirler. Fiziksel bir ortamda yapılan, örgün resim atölye derslerinde, sosyal bir iletişim, etkileşim vardır. Bu nedenle geleneksel resim atölye dersliği öğretici, etkileşimli, işlevsel ve sonuç odaklıdır.

Küresel Covid-19 salgınından önce Türkiye’de, güzel sanatlar eğitiminin, uygulamalı dersleri tamamıyla, örgün olarak uygulanmakta idi. Eğitim kurumlarının tercihlerine bağlı olarak, teorik derslerden ortak zorunlu dersler, internet aracılığıyla verilmekte idi.

Salgın öncesi, Türkiye’de, atölye dersleri için uzaktan eğitim bir seçenek olmamıştır. Küresel Covid-19, salgının tehlikeli bir boyutta bulaştırıcılığa ulaşması ile üniversitelerin örgün eğitimine ara verilerek, uzaktan eğitime (eğitim kurumları, farklı biçimlerde uzaktan eğitim modelini tercih etmiştir) geçilmesi, kararı alınmıştır. Salgın sırasında, örgün eğitimin insan ve toplum sağlığı açısından, büyük riskler oluşturması nedeniyle, teorik ve uygulamalı derslerin birçok kurumca, tamamıyla uzaktan eğitim ortamına alınması, zorunlu bir tercihtir.

Salgın öncesi, Türkiye Yükseköğretim kurumlarında, uzaktan eğitim alt yapıları sınırlı olarak verilmekte ve üniversiteler, büyük oranda, örgün eğitime, uygun olan eğitim modelini kullanıyorlardı. Yükseköğretim kurumları, salgın sırasında, sürdürülebilir ve nitelikli olarak uzaktan çevrimiçi ders uygulamalarına kısa sürede geçmiştir.

Örgün eğitimin, tamamıyla uzaktan eğitime dönüştürülmesi, bazı problemler ortaya çıkarmıştır. Bunlardan başlıcaları, uzaktan eğitim araçlarından, internet hızı ve bant genişliği, yazılım programların ve depolama alanlarının yeterli gelmemesidir. Dünyayı, etkisi altına alan salgın nedeniyle, uzaktan eğitim, kullanılmak mecburiyetinde olduğumuz bir yöntemdir. Eğitim, tamamen durdurulduğunda, bir çok nesli heba edeceğimiz söylenebilir.

Salgın sırasında, Türkiye'deki tüm üniversitelerin, öğrenciler ile uzaktan iletişimi başarı ile sürdürdüğü bilinmektedir. Küresel salgın, sırasında üniversitelere tercih edilen başlıca eğitim yöntemi internet aracılığıyla uzaktan senkron- asenkron ders öğretimidir. Bunun yanında üniversiteler; öğrencilere e-posta vb. gibi yollarla kaynakların, ödevlerin, ders materyallerinin ve ders videoların ulaştırılmasını sağlayarak, uzaktan eğitime geçmişlerdir. Üniversitelerce, teknik uygunluk ve alt yapı tercihleri nedeniyle, farklı uygulamalar olmakla beraber öğrencilere; çevrim içi ders verilmesi yanında, çevrimdışı video, sunu, ödev, proje ve kaynakları göndererek, eğitimini devam ettiren kurumlarda vardır.

Salgın sırasında, teknik alt yapıya 'ani' olarak ulaşmakta zorluk yaşayan üniversiteler, sanat eğitimi/ resim atölye derslerinin uygulanmasında da farklı yöntemler tercih etmişlerdir.

Salgın sırasında, uzaktan çevrim içi resim atölye dersinin, uygulanması için birçok zorlu teknik adaptasyon gerekmiştir. Bu sırada, ortaya çıkan ders tasarımlarının, örgün eğitimden uzaktan eğitime, uyarlandığını belirtmek gerekir. Türkiye'de Yükseköğretim kurumlarında öğretmenlerin teorik, uygulama olarak, yeterli deneyime sahip oldukları halde, çevrim içi resim atölye dersi verilirken, teknik alt yapının uygun olmadığını, elde olan malzeme ve imkanlar ile eğitim sürecine başlanmak zorunda kalındığını söyleyebiliriz.

Salgın sırasında, internet üzerinden yapılan uzaktan eğitimin, birdenbire uygulanmaya başlanması, öğretici ve öğrencilerde bir çok soru işaretinin, oluşmasına neden olmuştur. Çoğu kurumda, elde olan malzeme ve imkanlar ile eğitim sürecine başlanmak zorunda kalındığı bilinmektedir. Uygulama derslerin, çevrim içi uzaktan eğitime ani olarak geçiş yapılması sırasında, çoğu öğretici mevcut olan ders içeriklerini uzaktan eğitime adapte etmede zorluklar yaşamışlardır. Olağanüstü ve son derece tehlikeli, salgın sürecinde başlatılan uzaktan eğitim ile verilecek, uygulamalı atölye derslerinin uyumu için çok az sürenin olması, öğretmenleri kaygılandırmıştır. Ancak resim eğitiminin "teorik" dersler kapsamında, uzaktan eğitim yöntemine uyum sürecinin çok kısa olduğunu ve öğrenciler, öğretmenler açısından da olumlu karşılandığını söyleyebiliriz.

Çalışma konusu olan, sanat eğitimi/ atölye derslerinde çok kısa sürede gerçekleşmek zorunda kalınan dönüşümün birçok farklı bileşeni bulunmaktadır. Dersin uzaktan öğretimle yapılma kararı, ders için yepyeni, pedagojik, tasarım tekniklerini araştırmayı, kişisel çözüm yolları aramayı gerektirmektedir.

Çevrim içi, uzaktan resim atölye ders, uygulamalarına ilk başladığı zaman teknik alt yapının yeterli olup olmadığı tartışmalıdır. Salgın sırasında uzaktan

çevrim içi resim atölye derslerinin, uygulanması için bir çok teknik adaptasyon gerektirmesi ve zorluklar içermesi nedeniyle, ortaya çıkan ders tasarımları, birbirlerinden farklılıklar içermektedir.

Türkiye’de, bulunan üniversiteler, 2020 sonbahar-güz dönemi itibari ile resim atölye dersleri için uzaktan internet ile senkron-asenkron eğitimi tercih etmiştir.

Değişim ve uyumlanma süreci “Resim Atölye” dersleri içinde zorunluluk haline gelmiştir. Geleneksel olarak sürdürülen, örgün eğitimin uygulama biçimlerinden, çevrim içi resim atölye dersi, aktarımında güncellemeler yapılmıştır.

Öğreticilerin amacı, resim atölye dersinin çevrim içi uzaktan eğitim ile öğrencilerin daha iyi eğitim almalarını sağlamaktır. ‘Yükseköğretimde çevrim içi resim eğitimi dersinin kazanım hedefleri nelerdir?’ ‘Nasıl gerçekleştirilebilir?’ soruları, eğitimcilerin cevaplamağa çalıştığı sorulardır.

Uzaktan eğitim yönteminin, daha sağlıklı bir şekilde yürütülebilmesi için öğrenciye ilk aşamada bilgi, araştırma, konu vb. sunumunun yapılması gerektiği eğitimcilerce bilinmektedir. Bunun yanında, ders içeriğinin tartışmaya açılması, öğrencilerin soru işaretlerini azalttığı gibi öğrencilerin, demokratik katılımını sağlayacaktır.

Dersin, soru cevap şeklinde işlenmesi ve konunun evrenini daha anlaşılır, hale getirebilmek dersin başarısını artırmaktadır. Ders içeriklerinin ve kaynakların kalıcılığını, kazanımını artırabilmek için çeşitli ödev, araştırma vb. çalışmalar öğrencilere verilmektedir.

Öğreticiler, salgın sırasında, çevrim içi bir resim atölye dersine farklı biçimlerde yaklaşmaktadır. Farklı tutumlar hakkında, araştırmalar yapılmakla beraber bu çalışmada dile getirilen görüşler, Türkiye yükseköğretim sanat eğitimi alanından kişiler ile yapılan sözlü iletişimlerin değerlendirmesinden oluşmaktadır. Öğreticilerin geneli; öğrencinin entelektüel alt yapısını oluşturan derslerden başlıcasının ‘atölye dersi’ olduğunu düşünmektedirler (atölye dersleri, uygulama ve teorik olarak işlenmektedir) .

Örgün eğitimde, resim atölyesi, sosyal ilişkiler ve etkileşimleri ile yaratıcılık, entelektüel gelişim ve farklı bir çok becerileri bulduğumuz yerdir (resim atölye derslerine girmiş olan öğretmenlerle yapılan görüşmeler bu kanıyı oluşturmuştur).

Resim atölye, örgün eğitim ile fiziksel mekanda yapılmasını ‘zorunlu’ gören öğretmenler yanında ‘hibrit’ bir resim atölye eğitimini, savunanlar da vardır. Onlara göre; öğrenciler salgın nedeni ile yalnızca gerekli hallerde, bilgi vererek okula gelmelidir ve öğretmenlerden işlerine dair eleştiri alarak çalışmalarını yapmalıdırlar.

Resim atölyede, örgün eğitimin “zorunlu olarak tek yöntem” olduğunu düşünen öğretmenler, salgın bitinceye kadar yalnızca ‘teorik’ derslerin yapılmasının uygun olduğunu, ifade ettiklerinden, çevrimiçi uzaktan resim atölye dersine, sıcak bakmamaktadırlar. Ancak aynı öğretmenler, salgın, ne zaman bitecek? Ve örgün eğitime ne zaman geçilecek? sorusuna yanıt bulamamaktadırlar.

Yukarıda, belirtilen öğretici kaygıları ve tartışmaları, öğrencilerin daha iyi eğitim almasının gerekliliğini isteyen, akademisyenlerin düşünceleridir.

Çevrim içi Bir Resim Atölye Dersi

Örgün eğitimde, resim atölye dersi, geleneksel olarak, öğrenci kazanımları açısından birçok farklı yöntemle yapılmaktadır. Uzaktan çevrim içi resim atölye dersi de, teknik, eleştiri, uygulama, ve pedagojik yöntemi içerecek biçimde yepyeni bir tasarıma ihtiyaç duymaktadır.

Resim atölye dersine, dair uygulamalar; imgenin betimi için malzeme ve tekniğin yorumlanarak, uygulandığı birçok safhadan oluşan alan uygulamaları olarak bilinmektedir. Betimleme süreçlerinin tam başarısı, kuram ve tekniğin özümserenerek, öğrenci kişiseliliğinin betimlemeye yansıması, plastik beceri, entelektüel seviye ve yaratıcılığıyla sağlanır.

Bu nedenle, öğrencilerin betimleme süreçlerinin, öğretmenler tarafından eleştiri ve teknik uygulama ile aydınlatılması ihtiyacı vardır. Bu paleti oluşturmadan, yapılan resmin canlı kritiklerine kadar birçok aşamalı bir süreçtir. Öğretici ve öğrenci faaliyetlerinin canlı ders ortamında aktarılması, uygun cihazların kullanılması ve varlığı ile mümkündür.

Günümüzde, yaşanmakta olan salgın, fiziksel, örgün eğitim ortamlarının işlerliğini sekteye uğratmıştır. Eğitim kurumlarının çoğunda, internet üzerinden çevrim içi resim atölye dersinin yapılması bir zorunluluk haline gelmiştir. Çevrim içi uzaktan eğitim için gerekli elektronik donanımların, öğrenciler arasında eşitsiz, internet hızı ve kotasının sınırlı olması salgın sürecinde en önemli problemlerdendir.

Uzaktan çevrim içi bir resim atölye dersi, uygulaması kapsamında, orijinal ders çalışmalarının, örnek sanatçı eserlerinin, öğrenci çalışmalarının, standart ekran ölçülerine, çözünürlüklerine, sığdırılmak zorunda kalınması, çevrim içi derslerin çözülmesi gereken sorunlarından birisidir. Bunun yanında, günümüz teknolojik imkanları ile ideal araçlara sahip olsak dahi, çevrim içi dersler ekranların ölçü ve pikselleri ile sınırlanmıştır (bir çok öğrencinin dersleri akıllı telefonlardan takip ettiği unutulmamalıdır).

Salgın, eğitim kurumlarında ki örgün eğitimin uygulanması önünde bir engeldir. Resim atölye uzaktan eğitimin, zorunlu seçenek, haline gelmesi, öğreticilerin derslerini geliştirmeleri, farklı arayüz ve teknikler kullanmalarını, teknoloji ile daha fazla haşır neşir olmalarını zorunlu bir hale getirmiştir.

“Dijital medyalara ücretsiz ulaşım, sosyal paylaşım alanlarının artması yine bilgisayar iletişim olanaklarının arayüzlerin gelişmesi sayesinde büyük bir güç kazanarak artık sanatçı adayları ve sanatçıların birbirleriyle çok daha hızlı ilişki kurabilmelerini sağlamıştır.” (Atalay & Gürses: 2018: 53)

Uzaktan çevrim içi resim atölye dersinin bir çok uygulanma zorlukları vardır. Ancak olumlu tarafları da bulunmaktadır. Örgün eğitim sırasında, atölye ortamında gerçekleşen, kuram ve beceri eğitiminin, uzaktan eğitim ile öğrenciye, mekandan bağımsız, derse her yerden ulaşabilme imkanı kazandırarak, öğrenmek için fiziksel ortamda, bulunma zorunluluğunu ortadan kaldırmaktadır. Uzaktan çevrimiçi eğitim sayesinde, öğrenciler, internet olan her yerden, uygun araçlarla, öğreticilerden yararlanabilmektedir.

“Uzaktan eğitime dönük uygulamalar, öğrencilere zaman ve mekandan bağımsız, daha esnek ve etkileşimli öğrenme olanakları sunabilecekler.” (Ateş& Altun, 2008: 142).

Uzaktan çevrimiçi eğitimle, öğreticilerle öğrenci ilişkilerinin, hiyerarşisi değişmiştir. Öğrenciler ile öğreticiler, arasındaki hiyerarşik değişim, öğrencilerin, daha fazla fikir ve önerisini ortaya çıkartabilecekleri bir ortam yaratmıştır. Bu öğrencilerin iletişim kurma endişelerini azaltan bir fırsat olabilir. Hiyerarşik değişim, atölye ve fiziksel alanlarla sınırlı kalan öğretici, öğrenci iletişimini artırmaktadır. Örneğin, canlı derslerdeki iletişim olanakları yanında e-posta, akıllı telefonlardaki çeşitli çevrim içi, iletişim yöntemleri oldukça faydalıdır. Çevrim içi dersler sayesinde öğreticiler, öğrencilere anlık olarak istediği mekandan bilgi verebilir.

Çevrim içi derslerde, öğrencilerin, arkadaşlarına ait farklı çalışmaları da, canlı olarak görebilme imkânı vardır. Çevrim içi resim atölye derslerinde, internet üzerinden yayınlanan ve izlenebilen dersin, kaydedilmesi sayesinde, öğrenciler; dersi, istediği zaman, görüntülü sesli veya görüntüsüz sesli olarak takip edebilirler. Bu durum, öğrencilerin, canlı derse katılma isteğini, belki az miktarda azaltabilen bir etken olsa da, öğrenciler, farklı eylemler sırasında da dinlemeler yapıp bilgilerini pekiştirebilirler. Fiziksel ortamın uzaklığını önemsemeden, internet olan her yerden, bilgisayar veya akıllı telefonları ile yapılan uzaktan eğitim, öğrencilerde bulunması gereken, yeterli motivasyon sayesinde başarılı olabilir.

Çevrim içi uzaktan resim atölye dersine, teknoloji ve kurum ilkelerine uygun olması halinde, dünyanın dört bir yanından öğrenciler çevrim içi katılabilir. Ayrıca, çeşitli bedensel engeli bulunan kişiler bulundukları yerlerden derslerini rahatlıkla takip edebilirler. Öğrencinin yaptığı geri dönüşler ile çevrim içi ve çevrimdışı, incelenen dijital görüntüler öğreticiler tarafından eleştirilebilir. Öğrencilerin çalışmalarının bütün öğrenciler tarafından görülebileceği sunular sırasında birçok öğrenme gerçekleşebilir.

Çevrim içi sanat eğitimi bilindiği gibi sadece okulun kullandığı program yapısı ile sınırlı değildir. Öğrenciler çok spesifik konu ve kavramlar üzerinden, farklı ders öğreticilerinden, sanatçılardan, galericilerden... vb. kişi ve kurumlara doğrudan ulaşım bilgilerinden yararlanabilirler.

Yükseköğretim, Örgün Eğitim/ Resim Atölye Lisans Dersi ile Salgın Sırasında, Yükseköğretim, Uzaktan Çevrim içi/ Resim Atölye Lisans Dersinin Karşılaştırma Tablosu:

SALGIN ÖNCESİNDE, RESİM ATÖLYE ÖRGÜN EĞİTİMİ	SALGIN SIRASINDA, RESİM ATÖLYE ÇEVİRİM İÇİ UZAKTAN EĞİTİMİ
Dersi öğreticiler ve ders yardımcıları uygulama atölyesinde örgün olarak sunup rehberlik eder.	Dersi öğreticiler, bilgisayar üzerinden anlatıp sunmaktadır. Çevrim içi ya da dijital iletişimle rehberlik eder.
Öğrenciler, örgün atölye derslere, katılırlar. Kuralları belirlenmiştir.	Öğrenciler, genellikle kendi belirledikleri ortamlardan, derse; bilgisayar ya da akıllı telefonla katılırlar.
Öğrenciler, ders esnasında periyodik konuları, dinler ve izler. Daha sonra sınıf içi atölyede ve gerekirse tamamlayıcı mekanlarda uygular. Sınıf içi 'eskiz' ve 'etüt' çalışmaları tanımlanmış sürelerde gerçekleşir.	Öğrenciler, ders esnasında, periyodik konuları dinler ve izler. Daha sonra evde ya da bulunduğu mekânda uygular. Eskiz ve etüt çalışmalarını genellikle tanımlanmış ödev biçiminde yapabilmektedir.
Öğrenciler, çalışmalarını, öğretim elemanları ve sınıf arkadaşlarının doğrudan veya dolaylı gözlemi altında yaparlar. Öğretim elemanlarının, çalışma süreçlerine rehberlik etmesi genellikle sınıf içinde gerçekleşir.	Öğrenciler, çalışmalarını genellikle aile ortamında iken veya yalnız yaparlar. Öğretim elemanlarının, çalışma süreçlerine rehberlik etmesi, genellikle öğrencinin geri bildirimi ile mümkündür.
Öğreticilerin, doğrudan, canlı eleştirileri ve rehberlikleri ile çalışmaların, üretim aşamaları, geliştirilir. Öğretici rehberliği, ancak öğrencinin üretim yapması ile sağlanabilir.	Öğreticilerin doğrudan çevrim içi veya e-posta gibi eleştirileri ve rehberlikleri ile çalışmaların üretim aşamaları geliştirilir.
Öğretici rehberliği, ancak öğrencinin üretim yapması ile sağlanabilir. Öğretici rehberliği ancak öğrencinin üretim yapması ve geri bildirim safhalarının tam yapılması ile sağlanabilir.	Öğreticilerin doğrudan çevrim içi veya e-posta gibi eleştirileri ve rehberlikleri ile çalışmaların üretim aşamaları geliştirilir.

SALGIN ÖNCESİNDE, RESİM ATÖLYE ÖRGÜN EĞİTİMİ	SALGIN SIRASINDA, RESİM ATÖLYE ÇEVİRİM İÇİ UZAKTAN EĞİTİMİ
Öğrenciler sınıf arkadaşları Öğrenciler sınıf arkadaşlarından çalışmaları hakkında anlık eleştiri, destek ve yorum alabilirler. ndan çalışmaları hakkında anlık eleştiri, destek ve yorum alabilirler.	Ders kazanımları sağlanabildiği takdirde, süre de uygunsa veya ders dışı, dijital iletişimle öğrenciler, sınıf arkadaşlarından, çalışmaları hakkında anlık eleştiri, destek ve yorumu alabilirler.
Atölye duygudaşlığı sayesinde uzun yıllar dayanışma, yardımlaşma içinde olabilen arkadaşlıklar doğar. Öğrenciler arasında sosyal iletişim yönü çok güçlüdür. Öğreticilerle, öğrenciler arasında, etkileşim vardır. Sosyal bir öğrenme vardır. Özel tasarım alanları dışında Temel bilgisayar becerileri yeterlidir.	Öğrenciler arasında sosyal iletişim genellikle dijital mecralar sayesinde kurulabilir. Sosyal iletişim, genellikle dijital olarak kurulabilir. Bilgisayar okur yazarlığı ve farklı beceriler gerektirir. Öğrenciler arasında sosyal öğrenmenin ne derece belirleyici olduğu açık değildir.
Dersin uygulanmasında, yeterli genişlikte, doğru aydınlanmış, donanımlı, fiziksel mekan ve malzeme gerekir. Ders konusu ve atölye ortamına, uygun malzeme sorunsuzca seçilebilir.	Dersin uygulanmasında, fiziksel mekan, öğrenci tarafından belirlenir. Resim Atölye malzemeleri yaşam ortamına uygun ve kolay ulaşılabilir malzemelerden seçilir.
Ders içeriği teorik ve uygulama olarak gösterip yaptırma, sözlü anlatım ile atölye ortamında gerçekleşebilmektedir.	Derslerde içerik teorik ve uygulama olarak harici ve dahili kamera aracılığıyla, gösterip yaptırma, sözlü anlatım ile gerçekleşmektedir.
Öğrencilerin, öğreticiler ile canlı iletişimi ve yararlanmaları genellikle ders esnasında gerçekleşir.	Öğrencilerin, öğreticilerden canlı iletişimle yararlanmaları genellikle çevrim içi ders sırasında gerçekleşir. Öğretim elemanları ile öğrenciler, e-posta, dijital mesaj yöntemleri ile daha fazla iletişim kurarak destek alabilirler.
Öğrenciler, derse katılımlarını ıslak imza ile kanıtlarlar.	Öğrencilerin, canlı ders sırasında online olması, derse katılmalarını genellikle kanıtlamaktadır.
Öğreticilerin, resim atölye dersinde, slayt araçları ve bilgisayar gibi teknolojik araçları kullanma becerileri, dersin öğretiminde genellikle yeterli olabilmektedir.	Öğreticilerin, resim atölye dersinde slayt araçları ve bilgisayar gibi teknolojik araçları etkin kullanmaları, dijital medyaları tanımaları, teknolojik uygulama araçlarının geliştirilerek yeni ders tasarımlarının yapılması, yeni donanımların ilave edilmesi gerekir.

SALGIN ÖNCESİNDE, RESİM ATÖLYE ÖRGÜN EĞİTİMİ	SALGIN SIRASINDA, RESİM ATÖLYE ÇEVİRİM İÇİ UZAKTAN EĞİTİMİ
Öğretim süreci, öğreticinin gerekli biçimde yönlendirmesi ile betimlemenin, üsluplaşmanın mükemmel hale getirilme çabasıdır. Örgün eğitim, Kampüs; derslik, yemekhane sosyal tesisler vb. gibi birçok fiziksel maliyeti yüksek yapıyı gerektirir. Geleneksel resim atölye eğitiminde yazılım platformu sınırlıdır. Bu yüzden maliyet azdır. Resim atölye dersi için öğrenci çalışmalarının yapılabilmesi ve bu çalışmaların anında değerlendirilebileceği fiziksel geniş mekân gereklidir.	Salgın sırasında, uzaktan çevrim içi resim atölye dersi, bilgisayar kullanımı becerileri ile bütünleşmiş, öğretim süreci, öğreticinin gerekli biçimde yönlendirilmesi ile betimlemenin, üsluplaşmanın mükemmel hale getirilme çabasıdır. Uzaktan eğitimin planlanıp, gerçekleştirildiği binalar dışında ek bina gerektirmez. Yeterli yazılım platformu, geniş internet bandı ve server maliyetleri yüksektir. Öğrenciler, istedikleri fiziksel mekândan derse katılabilirler. Uygun fiziksel koşulları bulamayan öğrenciler için dezavantajlı bir durum iken uygun şartlarda bulunan için avantajlı olabilir.
Geleneksel, resim atölye eğitiminde, öğrenim kaynakları;örgün eğitimin yapıldığı atölye, sanatçı atölyeleri, galeriler, müzeler, kitaplar, basılı ve internet kaynaklarıdır. Ders sırasında ve sonrasında işlenen konu ile ilgili öğrenciler arasında canlı fikir, alışverişi yapılır.	Çevrim içi öğrenim kaynakları;çevrim içi canlı ders, çevrim içi kayıtlı dersler, Internet; e- kitaplar, e-dergiler, sanal müzeler, videolar, sanatçılara ait sosyal medya hesapları, çevrim içi sınavlar, çevrim içi konferans, seminer ve tartışmalardan eğitim için yararlanılır.
Öğrenciler, çeşitli nedenlerle katılamadıkları canlı dersi, öğretici ile tekrar etme imkânı genellikle bulamazlar.	Öğrenciler, çeşitli nedenlerle katılamadıkları dersi genellikle tekrar görebilir, izleyebilir, çalışma, öğrenme hızlarını kişiselleştirebilirler.
Öğrenciler, okudukları bölümdeki öğretim üyelerinin hepsi ile çalışabilme imkânı bulabilirler.	Öğrenciler, okudukları bölümdeki lisans öğreticileri ve çevrelerindeki öğreticiler yanında, farklı öğreticilerle çalışabilir. Çevrim içi eğitimin bir getirisi olarak, yabancı öğrenci kontenjanları esneklik bu nedenle birçok ülkeden katılım sağlanabilir.
İnternet alt yapısı ve bilgisayar kaynaklı sorunlar ders kesintilerine neden olmaz.	İnternet alt yapısı ve bilgisayarlardan kaynaklanabilen ders kesintileri olabilir.

Resim Atölyede Çevrim içi Uygulama

Çevrim içi resim atölye ders kapsamında teorik içerik, örgün eğitimde olduğu gibi konu anlatımı slayt ve görseller yardımları ile yapılabilir. Malzeme ve tekniğinin anlatımında; öğretici, çeşitli uygulamaları ile daha önceden hazırlanmış hareketli ya da sabit görüntü kaynaklarından yararlanılmaktadır.

Salgın sırasında, resim atölye dersinin, çevrim içi yapılması için öğrencilerin beceri ve uygulama seviyelerine göre konu seçimi yapıldığı bilinmektedir. Konulara daha spesifik bakıldığında, çevrim içi resim atölye dersi öğrencileri, boyama tekniklerine ait temel becerilere ders sonrasında öğrenmiş olmalıdırlar. Bu öğrenme; periyodik çalışmalar, sanatçı kopyaları, espri kopyalar ve özgün uygulamaları da kapsamalıdır. Örneğin; öğrenci, teknik uygulamaları daha fazla, deneyimleyebilmek için tercih ettiği sanatçı kopyalarını veya özgün temalarını kendisi uygulayabilir.

Öğreticiler, bir öğretim yöntemi olarak, dersten önce kendileri tarafından yapılan uygulamayı kaydedip çevrim içi bir derste öğrencilere izletebilir. Ayrıca, aşamalı olarak başlangıçtan bitişe kadar fotoğrafladığı uygulamaları öğrencilere canlı derste kritikler yaparak anlatıp izletebilir. Yeterli kamera ekipmanı, geniş bant internet, izleyici tarafında da uygun araçlarla online gösterim, çok iyi bir sonuç verebilir. Uzaktan eğitimin, bir diğer avantajı olarak, bu çalışmaların hepsi kaydedilip öğrencilerin istedikleri anda ulaşmaları sağlanabilir.

Resim atölye konuları, içinde tek bir derste, tamamlanamayacak çalışmalar vardır. Bu nedenle konu, dizgelerin uygulandığı aşamalı, teknik ile tamamlanır. Uzaktan çevrim içi, resim atölye dersi sırasında dizgeli uygulamalar, ders etkinliklerine başlamadan evvel planlanmalıdır. Öğrencilerin, çalışmalarını derste anlık olarak yapabilmesi amaçlanıyorsa, malzemeler çevrim içi dersten önce hazır edilmesi gerekir. Öğreticinin, istediği teknik uygulamayı, öğrencilerin çevrim içi ders sırasında yapması ve deneyimlemesi zaman, zaman gereklidir. Tekniğin anlatımı, sunumu ve uygulanması bir gösteri olarak, canlı ders sırasında ekrandan, gösterilebilir.

Dersi uygularken, öğretici fiziksel olarak sınıftaymış gibi çok detaylı olarak teknikle ilgili bilgi verebilir. Bu açıklamalar sırasında, günümüzden ve geçmiş ressamlardan örneklerle dersi, zenginleştirebilir. Tekniğin anlatımı sırasında gösterilen yöntemlerden farklı ya da benzer tekniklere gönderme yapılarak öğrencinin karşılaştırma yapması ve daha iyi kavraması sağlanabilir. Ancak bilinmektedir ki, resim atölye uygulamalarında öğrencinin kendi çalışması, disiplini, azmi, yeteneği, teorik birikimi başarının anahtarı durumundadır. Özellikle bir öğrencinin öğreticinin açıklamaları etrafında, resmi kendi deneyimlemesi, keşfetmesi kadar mutluluk verici, kalıcı bir öğrenme bulunmamaktadır.

Öğretici Tasarımı Olarak, Salgın Sırasında, Çevrim içi Resim Atölye Dersi

Salgın sırasında, lisans ve lisansüstü sanat eğitimi/ resim atölye eğitimi çevrim içi dijital platforma taşınmıştır. Yükseköğretim de, çevrim içi resim atölye

dersi, Türkiye akademisyenleri için birçok bakımdan yeni bir ders yöntemi olarak tecrübe edilmeye başlanmıştır. Uzaktan eğitim derslerinde öğretmenler tarafından, yapılan uygulamalar, nitelikli öğrenci çalışmalarının, artırılması için bir amaçtır. Öğrencilerin yüksek beceri kazanabilmeleri için ideal, yaratıcı ders tasarımları uygulamak zorundadır.

Şimdiden, öğretmenler tarafında, kullanılan bazı uygulamalarla ders içeriğine ve bu modele katkı sağladığı görülmektedir. Örnek olarak; eğitim ortamında farklı ara yüzlerin kullanılması (youtube, vb.), internet, bilgisayar programları sayesinde iletişim kanalları, odalar oluşturulması, öğrencilerin ödevlerini yükleyebilecekleri farklı platformların kullanılması, posta ve lojistik firmaları sayesinde, öğrencinin orijinal işini inceleme, örnek iş gönderme gibi yöntemlerin kullanılmasıdır.

Sanal sınıflarda, yapılan uzaktan eğitimin de daha önceden geleneksel (örgün) eğitimde olduğu gibi öğrencilerin ürettikleri işler (resimler) hakkında yine öğretici ve öğrencilerin eleştirileri rehberlik etmektedir. Öğrenci çalışmalarının bilgisayar ekranına yansıtılması sayesinde, ortaya çıkmış işlerin kavram ve biçimleri üzerinde daha fazla düşünmeleri, soru sormaları, sağlanmış böylece birçok farklı teknikle ders zenginleştirilmiş, öğrenciler motive edilmiştir.

Ders içeriğinin zenginleştirilerek, çevrim içi resim atölye eğitimi ders tasarımı, dijital platforma göre uyarlanmıştır. Materyal olarak, sanatçılara ait görsel videoların, çevrim içi olarak öğrencinin izleyebileceği, bir biçimde sunulması, oldukça etkili bir yöntemdir. Bu şekilde farklı adımlarla dersin birliği bozulmadan, kazanımlara uygun ders işlenmesi ve dönüt alınması sağlanmaktadır. Böylece, dönüt alınan her yöntemle, öğrencilerin düşünme evrenleri zenginleşmektedir.

Ders tasarımının, çevrim içi ortama uygun hale getirilmesi için ders öncesi, yeterli hazırlık yapılmaktadır. Çevrim içi derslerin, süreleri daha önceden planlandığından, ders planlamasında, zamanı son derece etkin kullanmak, gereklidir.

Bir ders içeriği olarak, resim atölyede “x” konusunu işlediğimizi varsayalım. Öğrencilerden, daha önceki çevrim içi derslerde, araştırma ödevi istenerek “x” konusuna giriş yapmaları sağlanmalı, hazırlık oluşturmaları olumlu olacaktır. Canlı ders sırasında, teorik bilgilerini artırmak için rapor, teknik yeterliliklerini artırmak için ustalardan kopya, etüt, eskiz vb. gibi çıktı oluşturmaları istenebilir. Öğrenciye “x” konu hakkında literatür bilgi verildikten sonra etkileşimli bir sanal sınıfta, gösterilecek bazı temalar eleştiri altına alınabilir. Bir örnek yapılabilir. “x” konu hakkında tarihi ve üslupsal değişim açıklanabilir. Öğrencinin eleştiri yapması istenerek, diğer öğrenciler, tartışma yapmak için teşvik, edilebilir. Bütün bunların ardından ders dışında bir ödevlendirme de yapılabilir. Ders tasarımları, uzaktan

eğitim anlayışına uygun, kayıt üzerinden izlenirken de kolaylıkla, anlaşılabilir ve teorik ve teknik içeriğe sahip planlanıp, düzenlenmelidir.

Uzaktan çevrim içi-çevrim dışı, resim atölye ders uygulamalarında, internet üzerinden yapılan eleştiriler, öğrencilerin üsluplarını bulmaları ve yaptıkları eserleri, estetik olarak değerlendirebilmelerinde çok faydalıdır. Öğrencilerin yaptıkları çalışmaların eleştirilmesi, öğrencinin başarısı için gereklidir.

Uzaktan çevrim içi-çevrim dışı, resim atölye ders uygulamalarında, öğrencilerin tümünün çalışmalarının, aynı anda görülebileceği bir sunu yöntemi kullanılabilir. Bu PDF veya slayt sunu olabilir. Öğrencilerin PDF ve sunu sayfalarını, bütünsel kullanabilmeleri sağlanmalıdır.

Ders sırasında gösterilen çalışmaların, önce öğretici, sonra işi yapan öğrenci tarafından, diğer öğrenciler eşliğinde eleştirilmesi, bütün öğrenciler için faydalı olacaktır. Öğreticinin de yönlendireceği teknik ve ontolojik bir eleştiri ile incelemenin, derinlemesine yapılması, oldukça olumlu olacaktır.

Çevrim içi Resim Atölye dersinde, Malzeme

Resim atölye, sadece belli boya becerilerinin, öğretildiği ve deneyimlendiği ders değildir. Ayrıca, resim atölye, kompozisyon, kurgu, teknik beceri, farklı malzemeler ile yapıt oluşturma, uygulamaya dair bilgi ve becerilerin geliştirildiği derstir.

Salgın nedeniyle, çevrim içi uzaktan eğitimde (eğer normal yaşama dair kısıtlamalar var ise) öğrencilerin, en kolay yolla ulaşabilecekleri malzemeler veya mevcut araç ve gereçlerle, etkinlik yapması, bir mecburiyet haline gelmiştir. Bu birey ve toplum sağlığı için bir gerekliliktir. Ancak internet üzerinden, resim malzemeleri, satın alınabilmekte, lojistik firmalar aracılığıyla ulaştırılabilmektedir. Bu seçenek de düşünülmelidir. Bunun yanında, lojistik firmalarının kırsal bölgelerden bazılarına, teslimat yapamayacağı ve orada bulunan öğrencilere malzeme, ulaştırılamama ihtimali her zaman vardır. Sonuç olarak, malzeme temininde sınıfta eşitsizliğin oluşması engellenmelidir. Öğrencinin, evinde bulunan mevcut malzemeler ve ortamının, çoğu zaman, resim atölye dersi için uygunluk açısından, yeterli olmadığı bilinmektedir. Pastel çeşitleri, akrilik boyalar ve diğer su bazlı boyalar, salgın sırasında evlerinde, aileleri ile birlikte yaşayan, öğrenciler için kurtarıcı işlev görebilmektedirler. Bunun yanında, akrilik malzeme bilindiği gibi tuval üzerine de çalışılabilir. Yağlıboya resim etkilerinin, çoğunu elde edebileceğimiz, kalıcı bir boya tekniğidir. Çalışma boyutlarında da öğrencileri, fazla sınırlamak yerine, öğrencinin şartlarına uygun ölçüler, öğretmenler tarafından tercih edilebilir.

Resim atölye çalışmalarında, kolaj gibi boyanın kullanılmak zorunda kalınmadığı, bilgisayar tasarım araçları ile uygulamalar yapılarak, çeşitli çözümler üretilir. Bu yöntemle öğrencilerin, farklı malzemeleri bir araya getirerek üsluplaşması, farklı kompozisyonlar bulması ve zihnindeki sanatsal fikirleri özgün bir şekilde ortaya koyabilmesi sağlanabilir.

Öğrencilerin, Grup Etkinlikleri

Öğrenciler, örgün öğretimde, birden fazla kişiyle birçok etkinlik yapabilir. Uzaktan çevrim içi eğitimde, gruplar ile çalışma farklılıkları bulunmaktadır. Grup etkinlikleri için öğrencilerin projelerini, dijital ortamda, birlikte çalışabilme, becerilerine sahip olmaları gerekir. Metin, sunu gibi uygulamalar, çeşitli yazılım firmaları tarafından, bir çok yazarın aynı anda , çalışabilmesi için çevrim içi olarak kullanılmaktadır. Google ve Microsoft, Adobe vb. firmalar bir çok ortak kullanıcının aynı anda çalışabildiği, yorum yapabildikleri ara yüzler geliştirmişlerdir. Öğrencilerin, ortak çalışma yapabilmesi için güncellenebilir, çevrim içi senkronize uygulamalar, temel bilgisayar yeterliliklerinin üzerinde, becerilere, sahip olmayı gerektirmektedir.

Öğrencilerin uygulamalı grup çalışmaları için ortak proje üretimlerindeki işlemlerin gelişimlerini izlemeleri, geliştirebilmeleri gerekir. Resim atölye kapsamında, yapılacak çevrimiçi grup çalışmaları, öğrencilerin çalışma konusunun, istediği yeterliliklere göre organize olup, işlem basamaklarını, kendi çalışma ortamlarında tasarlamaları ile mümkündür. Tasarlanan her parça, bir yap boz gibi birleştirilip çalışma tamamlanacaktır. Bu çalışmalar, resim atölyede olduğu gibi geleneksel tekniklerle, dijital ortam dışında yapıyorsa, sürekli; fotoğraf veya video aracılığı ile kombine etme ya da dizgeleme, zorunlu hale gelmektedir. Bu süreçte öğrencilerin iletişim becerileri ile teknolojik alt yapıyı etkin kullanmaları gerekmektedir.

Uzaktan Çevrim içi Eğitim, Resim Atölye Derslerine Dair Genel Tartışmalar

İnsan ve toplum sağlığını, temelden etkileyen salgın nedeniyle örgün eğitime ara verilerek, uzaktan çevrimiçi eğitime geçilmiştir. Küresel, salgın nedeni ile uzaktan eğitim tüm dünyada olduğu gibi Türkiye’de de yapılmaktadır. Resim atölye dersinin, örgün eğitimde uygulanan öğretim yöntemlerinin, amaç, hedef ve kazanımları çevrim içi derslere aktarılmaya çalışılmaktadır. Eğitimciler, bu konuda eşsiz bir gayret içerisindeyler. Ancak ev ortamı, yaşam alanı içinde resim atölye derslerinin ancak belirli oranlarda, entegre olabildiği görülmektedir.

Örneğin, öğrenciler istedikleri büyük boyutlarda çalışmamakta, yağlıboya gibi resim tekniklerini uygulayamamaktadırlar. Fiziksel şartlar uygun olsa dahi, öğrenciler sosyal iletişim ve dayanışmadan yeterince yararlanamamaktadır.

Çevrim içi uzaktan resim atölye derslerinin, dezavantajlarından birisi geniş bantlı internet bağlantısı, bilgisayar ve donanımları gibi teknolojik araçların belirli oranda yüksek maliyetlerinin olmasıdır. Bununla beraber, öğrenci, örgün eğitimde varolan konaklama ve seyahat zorunluluğu gibi ekonomik yüklerden kurtulmaktadır.

Olumlu bir yan olarak, uzaktan eğitim derslerinin, kaydedilmesi sayesinde derslere teknik nedenden veya canlı derse katılamayan öğrenciler, dersleri daha sonra oluşturulan kayıtlardan izleyebilmektedirler.

İnsan, sosyal bir canlıdır. Bundan dolayı çevresi ile sosyalleşebilmesi öğrenimi sırasında büyük bir öneme sahiptir. Örgün eğitim dışında yapılan, eğitim türlerinin, öğrencilerin en önemli ihtiyacı olan, entelektüel gelişim imkânlarını, kısıtlamaktadır. Yetersiz, sosyal iletişimden dolayı öğrenciler yeterince etkileşememektedir.

İnternet aracılığıyla kurulan, dijital sosyal etkileşimin sonuçları öngörülür değildir. Bununla beraber, bireysel yalıtılmış ortam çalışmaların da, sanat uygulamalarında, odaklanmayı artırıcı, bir etkisi olduğu su götürmez bir gerçektir.

“Eğitimde etkileşimin yetersiz olması veya olmaması durumunda, öğretmen mimik, vücut hareketleri, ses tonu gibi anlatımı doğrudan etkileyecek yardımcı unsurlardan yararlanamayacaktır.” (Odabaşı: 2003:31).

Temas ve fiziksel yakınlığın olmadığı ekranlar aracılığıyla, devam eden çevrim içi resim atölye dersi sırasında, pedagojik yaklaşım öğrenci ile öğreticinin iletişim kurabilmesi için gerekli ve zorunludur.

Salgın koşullarında, yapılan çevrim içi uzaktan resim atölye dersleri kapsamında, öğrenciler, entelektüel gelişimleri ve bilgi ihtiyaçları için evlerinde veya bulundukları ortamlarda, internet üzerinden, literatür ve görsel kaynaklara ulaşmaktadır. Sanat eserleri, sanatçılar hakkında, kaynaklar internet üzerinde de bulunabilmektedir. Bu oldukça faydalı bir yöntemdir. Ancak dezavantaj olarak, özellikle salgın döneminde sanatçılara ait basılı eserlere ulaşamaması nedeni ile öğrenciler, araştırdıkları konularda, kaynak sıkıntısı çekebilmektedirler. Ayrıca, resim atölye öğrencilerinin teorik ve uygulama becerilerinin artırılması için dijital bir kaynakta henüz mevcut olmayan, orijinal çalışmaları görmek, incelemek, galeri, müze ve bunlar gibi sanat eserlerinin bulunduğu yerleri ziyaret etmek çok faydalıdır.

Uzaktan çevrim içi, “teorik” sanat eğitimi dersi, öğrenci kazanımları tam olarak gerçekleşebilir. Resim atölye uygulamalarında ise öğretmenlerin, daha fazla bilgisayar ve program kullanma becerilerinin olması gerekir. Çevrim içi, uygulamalı bir resim atölye dersinin, hazırlıkları oldukça zaman ve tasarım gerektirir. Tasarımın, pedagojik olarak biçimlendirilmesi, öğrencilerle bağ kurma, gerekliliği vardır. Öğrencinin, pasif bir dinleyici olduğu monolog bir resim atölye dersi, tek yanlı ve kazanımı düşük, bir ders etkinliği olarak amaca, hizmet edemeyecektir.

Bu nedenle, resim atölye dersleri eğer zorunlu olarak uzaktan eğitim ile yapılacaksa, öğretmenler, teknolojik alt yapının içinde işletebildikleri etkileşimli ders ortamını, kendileri ders ihtiyaçlarına göre tasarlamak zorundadırlar.

Uzaktan Çevrim içi Resim Atölye Derslerine, Dair Öneriler

Uzaktan çevrim içi, resim atölye derslerinin uygulanması için öğretmenlerin derslerde işlenen konuları destekleyecek düzeyde, kitap seçkisi yaparak, sanal sınıf kütüphanesi oluşturması, dersin zenginliğini artıracaktır. Oluşturulan bu sanal kütüphaneye öğretmenlerin katkı sağlamaları, öğrencilerin derse karşı olan tutumlarını olumlu yönde etkileyecektir. Öğrencilerin ise ders sunuları oluşturması, makale araştırmaları yaparak, raporlaması, okuduğu bir kitabı, sunu haline getirmesi gibi öğretici ve teşvik edici faaliyetlerde, bulunması sağlanabilir.

Uzaktan çevrim içi, resim atölye derslerinin uygulanması için öğretmenler, ders süreleri içinde yaptığı sunum etkinliklerini, yeterli bir öğretim tekniği olarak görmemelidir. Ders içeriğini sürekli zenginleştirerek, ilgi çekici hale getirmelidir. Bu sayede, öğrenme süreçlerini yeterince desteklemek mümkün olabilecektir. Örneğin, resim sanatı ve sanatçıları hakkındaki olay ve hikayeler bu konuda oldukça, etkili olabilir.

Uzaktan çevrim içi, resim atölye derslerinin uygulanması için öğrenciler tarafından hazırlanan çalışmaların, geri bildirimlerle düzenli olarak, değerlendirilmesi, eleştiriler verilmesi sayesinde sınıf dışında yapılan etkinlik daha başarılı olabilecektir. Öğretmenlerin, mutlaka kendilerine özgü, öğrenci merkezli bir öğretim ortamı tasarlaması ve ihtiyaçlara göre geliştirmesi gerekmektedir.

Uzaktan çevrim içi, resim atölye derslerinin uygulanması için öğrenci merkezli ders içi etkinlikler, oldukça işlevsel olacaktır. Öğrencilerin, anlık olarak yapacakları etkinlikler, fiziksel ortamda verilen bir ders etkinliğine, oldukça yakın bir motivasyon düzeyi oluşturacaktır. Öğrencilerin sadece dinleyici olmadığı, katılımcı olduğu bir uygulamalı ders oldukça başarılı olacaktır.

Uzaktan çevrim içi, resim atölye derslerinin uygulanması için dersi yürüten öğretici tarafından, sanal sınıf uygulamalarına dair dersi değerlendirecekleri,

çevirim içi anketler oldukça etkili olabilir. Öğrenciler, temsil edildiklerini bildiklerinden, daha fazla motive olacaklardır. Öğreticinin ders disiplini ve çalışma dikkatini gözleyen, bir öğrenci grubu öğreticinin anlattığı dersle, daha motive ilişki kurabilecektir. Öğrencilerin hazır sunulara, ödevlendirmelere, ders içi ödevlendirmelere dair düşünce ve tercihleri, geri bildirim olarak öğreticilerce önemsenmelidir.

Uzaktan çevrim içi, resim atölye derslerinin uygulanması için yalnızca ders sunularından yararlanmak, öğrencilerle ilişki kurmamızı zorlaştırarak dersin heyecanının azalmasına neden olacaktır. Etkileşimli kurulan, bir çevrim içi resim atölye dersi için başarı sürpriz değildir. Öğreticiler ders sunumlarını oluştururken, öğrencinin göz ile takip edebileceği analitik bir kurgu ile mizanpajı yapılmış, nitelikli ara yüz tasarıma sahip, okunurluğu yüksek düzeyde, harita veya şemalarla, görsel anlatım olanakları artırılmış, sade ama yaratıcı, işlevsel sunuları kullanmak olumlu olacaktır.

Uzaktan çevrim içi, resim atölye derslerini, zenginleştirip öğrencinin dikkatini çekebilmek için her öğretici farklı yöntemleri, tasarımları kullanabilir.

Uzaktan çevrim içi, resim atölye dersleri yürütülürken, öğrencileri isimleri ile selamlayıp ilişki kurmak, hatırlarını sormak olumlu olacaktır. Öğrencilerin katılımının sağlanması, ardından daha sunuya geçilmeden, yapılacak ders hakkında, sohbet ortamında samimi bir bağ kurulması dersi daha etkileşimli yapabilecektir.

Uzaktan çevrim içi, resim atölye derslerinin uygulanması için öğrencilerden gelen geri bildirimlerin, öncelik sırasına göre cevaplandırılması, öğrencinin çalışma süreçlerini olumlu etkileyecektir. Öğrencilerin kullanacakları, Google classroom gibi çeşitli ücretsiz-ücretli depo alanlarının, ödev toplama merkezi, haline getirilmesi, öğretici ile öğrenci geri bildirimleri bakımından, olumlu olacaktır.

İnternet üzerinde bulunan, iletişim ve paylaşım araçlarından Twitter, WhatsApp, Wix, Youtube, Vimeo, Google MeetZoom, kısa mesaj (SMS), e posta üzerinden ders ile ilgili çeşitli paylaşımlar yapmak, ders hakkında iletişim kurmak faydalı olacaktır. Öğrencilere, usta sanatçı yapıtlarını dijital olarak göndermek, telif hakkı içermeyen kaynakları göstermek, olumlu olacaktır. Öğrencilerin gönderdikleri ödevleri künyelenmesinin, çalışmaların daha hızlı değerlendirilebilmesini ve zaman kaybını azaltacağı görülmektedir.

Uzaktan çevrim içi, resim atölye derslerinin uygulanması için öğrencilerin resim atölye uygulama ödevlerini, hızlıca ve toplu olarak göndermeleri gerekir. Çeşitli programları araştırıp kullanmalarını sağlamak, üretimlerine ait fotoğrafları

dijital ortamda portföy, toplu sunu vb. araçlarla sunabilmeleri için bilgi vermek olumlu olacaktır.

Uzaktan çevrim içi, resim atölye derslerinin uygulanması için uygulamalar anlatılırken öğrencilerin çalışmalarıyla ilgili, geri dönüş yapmalarına dair teşvik etmek olumlu olacaktır. Öğrencilerin ders içi etkileşiminin artması için bütün öğrencilere söz hakkı vermek, eğer ders zamanı yetmiyorsa, toplu mesajlaşma uygulamalarında sorulara cevap vermek, diğer öğrencileri de cesaretlendirecektir.

Uzaktan çevrim içi, resim atölye derslerinin uygulanması için öğrencilerin ders içi etkinliklerinin, başarı durumlarını etkileyeceğini açıklamak, katılımı ve motivasyonu artırma bakımından faydalı olabilir. Çevrim içi sınavları bilgi temelli olmaktan çıkartarak, araştırma, yaratma ve üretim temelli olarak tasarlamak daha olumlu olabilir.

Uzaktan çevrim içi, resim atölye derslerinin uygulanması için öğrenciler geleneksel eğitimde genellikle ışıklandırılması hesaplanmış, birçok ders materyali ile donatılmış atölyelerde çalışırlar. Salgın döneminde uzak eğitimde öğrenciler, genellikle ev ortamlarında çalışma yaptıklarından mevcut malzemeler ona göre seçilmelidir.

Uzaktan çevrim içi, resim atölye derslerinin uygulanması için en önemli unsurlardan birisi sosyal ve entelektüel paylaşımı artırmaktır. Bu geleneksel öğretim uygulamalarında oldukça mümkündür. Uzaktan eğitim kapsamında ki öğrenciler sosyal iletişim için cesaretlendirilmelidirler. Öğrenciler ile sosyal guruplar oluşturulabilir. Ders dışı video platformlarda derslerden bağımsız sanatsal ilgileri geliştirmek ve ilişki kurma amaçlı toplantılar gerçekleştirilebilir.

Sonuç olarak, öğrencinin gelişimi, eğitimin temel amaçlarından birisidir. Eğitim çağı ihtiyaçlarına, uygun hale getirildiği takdirde başarılı olabilir. Salgın döneminde çevrim içi uzaktan resim atölye uygulamalarını, kapsayan dersler, birçok farklı yöntemle zenginleştirilebilir.

Uzaktan eğitim, yeni bir eğitim yöntemi değildir. Sanat eğitiminde de salgın öncesinde uygulanmaktadır. Sanat, uygulamalarına dair uzaktan eğitim tecrübeleri, bizlere birçok öneride bulunmaktadır.

Küresel salgın, bilim insanlarına göre 2020 yılında başladı. Tam olarak ne zaman biteceğini ve normal hayata ne zaman dönebileceğimizi bilmiyoruz. Yükseköğretim kurumlarının örgün eğitime ne zaman dönebilecekleri de henüz belli değildir. Öğrencilerimizin, gerilememesi, zaman kaybetmemesi için örgün eğitime geçinceye kadar çevrim içi derslerle, resim atölye dersini vermeğe devam edeceğiz. Yeni koşullara daha fazla uyum sağlanması ve öğrencilerin, en az kayıpla eğitimlerini tamamlamaları, son derece önemlidir. Öğrencilerin başarısı

için uzaktan çevrim içi resim atölye derslerine dair daha fazla araştırma, inceleme ve tasarlama yapmanız gerekmektedir.

Salgın geçtiğinde bile hiçbir şey eskisi gibi olmayacaktır. Kaynakların yeterli olması halinde, birçok lisans programında, uzaktan çevrim içi “teorik” derslerin, salgından sonra da bir yöntem olarak devam edeceğini söyleyebiliriz. Yeni eğitim ortamı, öğretici ve öğrencilerin bilgisayar okuryazarlığını artırmalarını, yeni teknolojik donanımlara daha fazla uyum sağlamalarını talep ediyor. Öğreticilerin, kazanım hedeflerine uygun olarak, yazılımcılar tarafından ara yüzlerin basit ama nitelikli düzenlemelerini yapmak gerekmektedir.

Uzaktan çevrim içi resim atölye uygulama dersinin başarısı için derslerin amaç ve kazanımlarına uygun, dijital bir platforma uygun olarak “ders tasarımlarını” evirmek, yenilemek gerekmektedir.

Kaynaklar

Akdemir, Ö. (2011). Yükseköğretimimizde uzaktan eğitim. Yükseköğretim ve Bilim Dergisi, 1(2), 69-71.

Al, U., & Madran, O. (2004). Web tabanlı uzaktan eğitim sistemleri: Sahip olması gereken özellikler ve standartlar.,

Atalay, M.C.&Gürses, B. (2018) Resim Bmlümlerinde Uygulanan Dersler ve Yenilenme Önerileri, ADD-IST SANAT VE TASARIMDA KURAM BİLDİRİLER KİTABI , Aydın Üniversitesi Yayınları, İstanbul

Ateş, A., & Altun, E. (2008). Bilgisayar Öğretmeni Adaylarının Uzaktan Eğitime Yönelik Tutumlarının Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi. Gazi UniversityJournal of Gazi EducationalFaculty (GUJGEF), 28(3).,

Bozkurt, A., &Sharma, R. C. (2020). Emergencyremoteteaching in a time of global crisisduetoCoronaViruspandemic. AsianJournal of DistanceEducation, 15(1), i-vi.

ISO 690,

Odabaş, H. (2003). İnternet Tabanlı Uzaktan Eğitim ve Bilgi ve Belge Yönetimi. Türk Kütüphaneciliği, 17(1), 22-36.

Şahin, M. C., & Tekdal, M. (2005). İnternet tabanlı uzaktan eğitimin etkililiği: Bir meta-analiz çalışması. Akademik Bilişim, 02-04.